

2012
Őszi idény 1912.

Egy- és többvasú ekéket,
mindenféle talajmivelőeszközöket.

A vetőmag előkészítésére:
gabonatisztító- és szelelőrostákat, konkolyválasztógépeket,

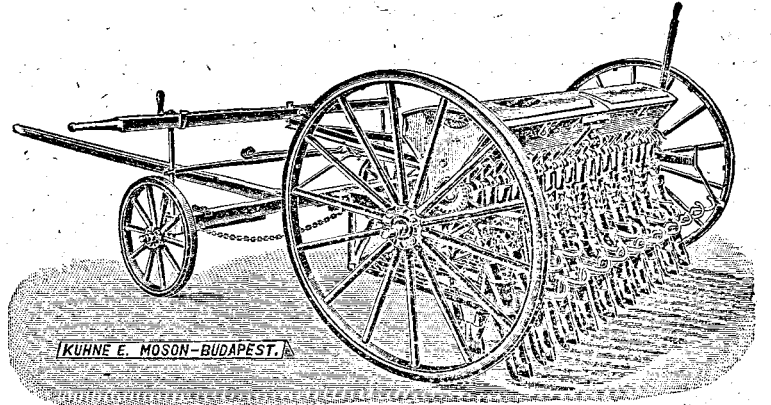
hirneves vetőgépeket:

legujabb és legtökéletesebb páratlansorú „Royal Drill” sortrágyázó vetőgépeket,

„VERA II” kanalas sorvetőgépeket, „Mosoni Drill” és „Prima” vetőgépeket elismert elsőrendű kivitelben szállít:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár részvénytársaság **Moson.**

Mótorhajtású takarmánykamrafelszerelések.

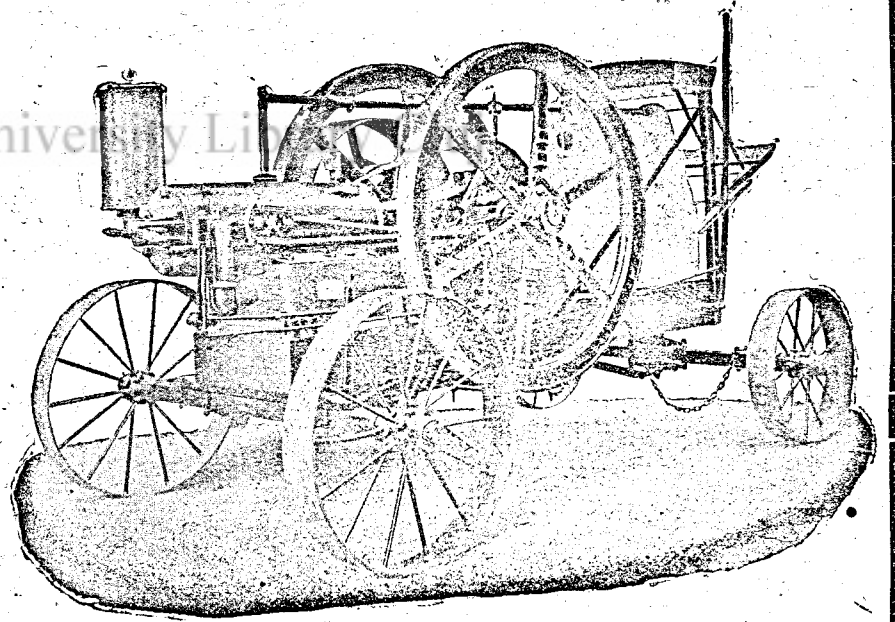
H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- 1. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecskavágó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vizszivattyú stb. stb. hajtására.)
- 1. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- 1. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- 1. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:
International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

A nyári és őszi szezonra szükséges

GAZDASÁGI GÉPEK, ESZKÖZÖK ÉS ANYAGOK

a legolcsóbban,

megbízható forrásokból

megrendelhetők:

az

ERDÉLYI GAZDA KÖZVETITŐ OSZTÁLYA

utján

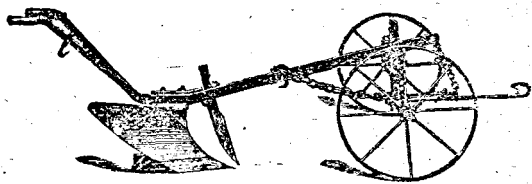
KOLOZSVÁRT, ATILA UTCA 10. SZ.

Utolérhetetlen tökéletes kivitelben.

„Bächer“

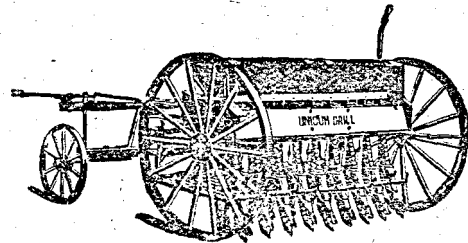
egyetemes acélékí
acélboronái
tárcsásboronák és
talajmivelőeszközök

Olcso árban és teljes
szavatosság mellett!!!

„Melichár“

„Unicum Drill“ sorbavetőgépei
„Imperátor“ műtrágyaszóróval
egyesített sorbavető
és sorba trágyázógép.

Legegyenletesebben
veti a gabonát és mű-
trágyát!!

Óvakodjon
utánzatoktól!!

Kérdezze meg gazdatársait gyártmányaink **elsőrendü** minősége felől.

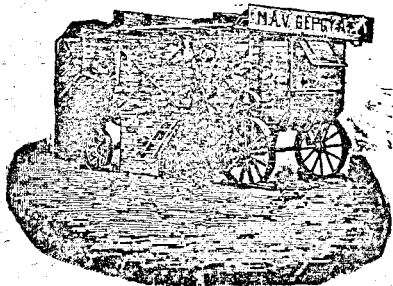
Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

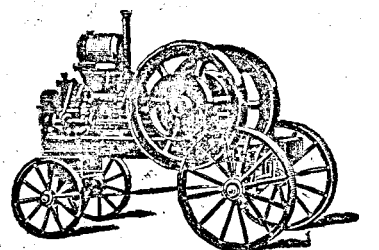
Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

2072

Az állami gépgyár gyártmányai.

Acélkeretü, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

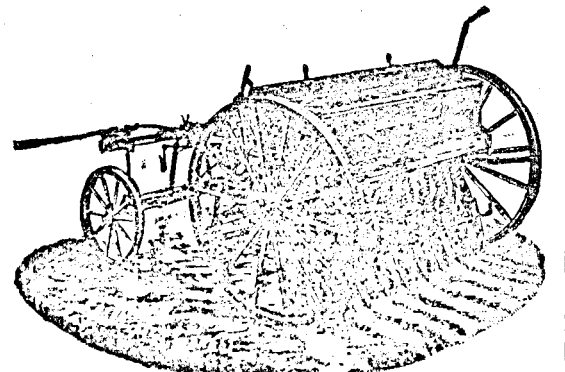
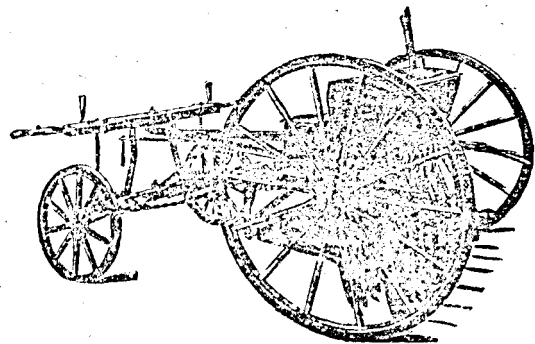
Legujabb rendszerü államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Utimozdonyok, gőzekék,
aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil
compound gőzgek.

Rendkívül olcsó üzemü államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Rész-
vénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres,
Rekord meritókanalas rendszerü
és szab. **Rekord II.**
kombinált vetőgépek. — Különleges
répavetőgépek.

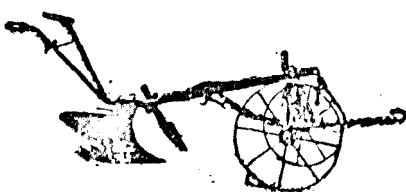

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerü répakapák.

Különféle talajmivelő eszközök sth.

Részletes árjegyzékekkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:
A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTLA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

V. országos méhészeti kongresszus Kolozsváron. <i>Török Bálint</i>	357
A rózsá-olaj termeléséről és iparáról. <i>Dr. Irk Károly</i>	358
A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében Irtá: <i>Gáspár József</i>	358

Egyleti élet:

Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének kolozsvári tejlőversenye. — Gazdasági kiállítás Gyaluban. — Jegyzőkönyv.	359
--	-----

Kormányintézkedések:

Állatforgalmi korlátozások. — Vegyvizsgáló állomások	361
--	-----

Vegyes közlemények:

Kitüntetés. — Személyi hir. — Országos méhészeti kongresszus Kolozsvárott. — A vetések állása. — Változás az O. K. H. vezetésében.	361
--	-----

Hirdetések.

V. országos méhészeti kongresszus Kolozsváron.

A szorgalmas méhek módjára folynak az előkészületek az V. országos méhészkongresszus és az ezzel kapcsolatosan rendezendő, nagy országos méhészeti kiállításra. Reményen felüli az az általános nagy érdeklődés, amelyet az ország minden részéből tanusítanak a kongresszus iránt. Ha reményen felüli is, természetesen ez az érdeklődés, mert az elmúlt 5 év alatt, amióta az ország méhészei kongresszusra nem gyűltek össze, bőségesen vetődtek a felszínre megvitatást és országos, egyöntetű megállapodást kívánó ügyek.

A tárgyak ismerősek a méhészközönség előtt már, hiszen ez maga magyarázza meg azt a körülményt, hogy már eddig is oly sokan jelentették be részvételüket az ország különböző részeiből. A méhész egyletek közül képviseltetésüket bejelentették eddig: az *Országos Méhész Egylet*, az *Udvarhely, Temes, Bihar, Arad Baranya, Komárom*, stb. vármegyék méhészegyletei, a *Szeged* vidéki, *Csap* vidéki méhészegyletek, az *Erdélyi Gazdasági Egylet*, a *Gazdaszövetség*, az *erdélyi gazdakörök* rendkívül nagy számmal, a *Székelyföldi Miniszteri kirendeltség* stb. stb. A kongresszust és kiállítást, gróf *Serényi Béla* földmivelésügyi miniszteri személyesen fogja megnyitni, ha csak valami akadály közbe nem jön.

A kongresszus programjának összeállításánál, gondja volt a rendezőségnek arra, hogy a hazarészünkbe, az ország minden vidékéről összeseregülő méhészekkel megismertesse speciális erdélyi viszonyainkat méhészeti szempontból. Igen helyesen kiviláglik ez a kongresszusnak tárgysorozatából is, mely a következő:

1. Erdély különleges méhészeti viszonyai. Előadó *Nagy János*. 2. Méhlegelő javítása. Előadó: *Gál Imre*. 3. Méhbetegségek — különös tekintettel a ragadós költés rothadás terjedésének megállítására. Előadó: *Donáth Aladár*. 4. Méhészeti törvénytervezet. Előadó: *Bodor László*. 5. Méhtermékek vám- és forgal-

mi védelméről. Előadó: *Szilassy Zoltán*. 6. Hazai méhanyag nemesítése. Előadó: *Erdős Lajos*. 7. A méhtermékek feldolgozása és értékesítése. Előadó: *Szilágyi Márton*.

Az előzékeny rendezőség a 17-én délután és estvéli vonatokkal érkező vendégeket az állomásnál fogja fogadni. Estve 8 órakor ismerkedési estély lesz. Másnap 18-án, d. e. 11 órakor nyílik meg a kiállítás a Rákóczi-kerti korecsolya pavilon összes földszinti és emeleti helyiségeiben. Délben a Rákóczi-kerti kioszk nagytermében, kedvező idő esetén a szabadban, nagy bankett lesz. A kongresszus d. u. 4 órakor nyílik meg ugyanott.

A rendezőséget életrevaló figyelméért külön elismerés illeti, hogy az *«Uránia»* színházban 18-án estve 8 órakor bemutatja egy diszelőadás keretében a méhbonctanát, életét, munkásságát, mozgó és álló képekben, mely szemléltető képekhez *Resch Ignác* dunaszentbenedeki plebános fog magyarázatokkal szolgálni. 19-én reggel már 8 órakor folytatja tanácskozásait a kongresszus és még a d. e. folyamán be is rekeszti. 2 órakor társas ebéd lesz mely után kirándulás lesz a méhész egylet helyi telepére és a *Hutter Gerő* műlépgyárába.

Augusztus 20-án kezdődnek a kirándulások, Erdély közeli nevezetesebb természeti szépségeinek a megtekintésére. Kirándulások lesznek a környékbeli méhtelepeken kívül: a *Zichy* barlangba, a tordai hasadékba, marosújvári sóbányába, stb.

A méhészeti kiállítás, mint jeleztük, szintén 18-án nyílik meg és nem 24-ig fog tartani, mint jelezve volt, hanem csak 22-ig. A kiállításra már eddig is mintegy 200 métermázsas mézet, sok viaszt, mézsüteményt, mézbort, mézlikört, stb. jelentettek be és még aug. 10-ig mindig lehet, ugy a kongresszusra, mint a kiállításra jelentkezni.

A belépőjegyek sorsjegyek is lesznek egyszersmint. Mintegy, 200 drb. nyerepménytárgy lesz.

Az előmunkálatok lázasan folynak már a Rákóczi-kerti korecsolya pavillon-

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

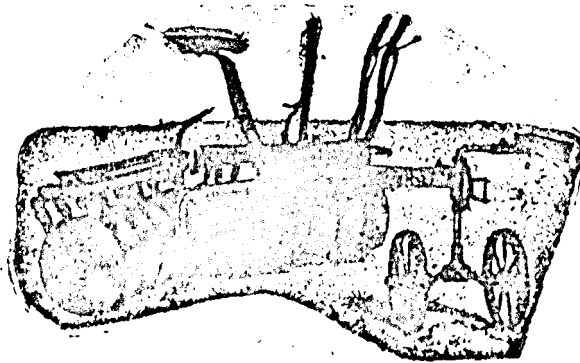
- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák“ szab. Ekegyár R. T.
— Marosvásárhely. —

A DEERE-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. sz.

ban, hol folyó hó 3-án a rendezőség nagy bizottsága ülést tart és az egyes csoport biztosoknak a csoportok vezetését átadják.

Említésre méltó az a körülmény is, hogy a jegyzők közgyűlésük napját, a kongresszusra és kiállításra való tekintettel, augusztus 18-ára tették, így a megnyitás napján körülbelül mintegy 2000 jegyző lesz Kolozsváron, kiknek számottevő része méhészkedéssel foglalkozván a kongresszus és kiállításnak is vendége lesz.

Török Bálint.

A rózsá-olaj termeléséről és iparáról.

Irta: Dr. Irk Károly, vegyész.

IV.

A rózsá-olaj belől ónozott lapos kerek rézedényekben u. n. *Estagnon*-okban jön forgalomba 1—6 kg. mennyiségben. Régebb az értékmeghatározás a merevedési fok alapján történt, minden fok 1887-ben 45—47 paraba került (átlag 20—24 fillér). Ujabb az *Estagnonok* *Essence de Rose provenance bulgare* vignettával vannak ellátva, amelylyel a pénzügyminiszter azonban csak a származást garantálhatja, de nem egyuttal a *qualitást* is.

Többször felmerült idea volt a bulgár rózsá feldolgozását nagy ipari alapon elősegíteni, de a fennt vázolt terep- és termelési viszonyok miatt mindig megakadt.

Hozzájárulnak ehhez egy nagyobb gyár költségei, a szállítási nehézségek, a termelési helyeinek távolsága s a szállítással járó illóolaj s aroma nuance veszteségek. (Példa reá a *Mr. Chier* délfancia gyáros bulgáriai blamage-ja.)

Ezek az okok indokolják a rózsá-olajnak kisüstös termelését. S midőn ezt szándékosan kiemelem, nem mehetek el e kérdés mellől a nélkül, hogy újlag ne hivatkozzam a haza aetherikus-olaj tartalmu növények termelésének vándor-üstön való lepárlás folytán való meglendítésére, melylyel különösen erdélyi viszonyaink mellett e téren még beláthatatlan eredményeket érhetnénk el, mint ezt már részletesen egyes hazai szaklapokban kifejtettem.

A rózsá-olaj termelés mint a honi ipar egy neme szerepel Bulgáriában s a kész termék nem ethnographiailag curiosumként keresett vagy hazai jelszavakkal támogatott áru, hanem világcikk, még pedig a chemiai nagyipar komplikált s tökéletes lepárlói termékeivel vetekedő, még hamisítva is versenyképes áru!

Több kérdésre válaszolva e helyen még röviden a bulgár lepárló költségeit ismertetem, mint a mely hazai viszonyaink mellett is alkalmazható lenne:

A rózúst átlag 74 kg. belől ónozott s átlag 700—750 kor.; a hűtőkád 12—15 kor.; felfogó edény 3—4—5 kor. Ilyen kis

üstből 1905-ben mintegy 13000 volt használatban. 1906 óta már szerepelnek modern 1000 lit. ürtartalmu lepárlók is. A liszta nyereség négyszögméterenként középtermésnél 3, jótérmeésnél 4 márka.

Európa másik nagy rózsátermelő helye *Franciaország*, különösen Grasse, Cannes és Nizza vidéke. E területek azonban nem okoznak nagy versenyt Bulgáriának, mert itt a termelés nem annyira rózsá-olaj céljából történik, mint rózsápomádék, valamint *Esprit de Roses*, rózsáextraktok, rózsáessenciák előállítására. Az ily módon előállított rózsáessenciák aztán nem is kerülnek ki az országból, hanem a híres francia parfümök céljaira lesznek felhasználva. A termelés nem fedi az ország fogyasztását. A termelt rózsá a *Rosa centifolia* vagy *Rosa provincialis*. A francia rózsá-olaj ellér aromában a bulgáriaitól, jellegzetes, a minek *Piesse* szerint az az oka, hogy a méhek a narancsvirágokról pollenszemeket visznek a nyiló bimbóba. (A narancsvirág Bulgáriában a hidegebb éghajzóképpen hangolt.)

A rózsá-essenciáknak 6 főbb fajtáját különböztetjük meg: *Extrait de roses triple*, *Extrait de roses blanches*, *Extrait de roses-thé*, *Extrait de roses moussues*, *Extrait de rose doublé* és *Extrait de rose de Chine*. A legtisztább rózsá-essencia a triple-extrait, a többi különbözöképpen hangolt.

Provence-ban a kultúra hasonló a bulgár míveléshez. Magasságuk 0.75 m. szélességük a bokroknak 1.25 m. A szüretelés április végén kezdődik, átlag 20 nappal hamarább, mint Bulgáriában. A gyárak megbizottai vidékenként vásárolják össze a rózsát s küldik nagyobb feldolgozó gyárakba. Pro ha ca 3000 kg. rózsá a hozam.

A destillálásnál 12 kg. rózsá kerül 48—60 kg. vízzel a lepárlóba. A felfogó edény 8 kg.-t tartalmaz. 3 ilyen edény le párlása után a lepárló kiürítették s. ki tisztítatják. Az. uj töltésnél az első edény tartalma az uj rózsához lesz öntve; mire lepárlásnál már szétvállik a víz és olaj. Hasonlóan járnak a 2-ik és 3-ik edény tartalmával is. Az első termék a legértékesebb. Az aroma azonban változó az egyes vidékek szerint, mint ez *Piesse* vizsgálataiból kitűnik. Más adatok alapján 50 kg. rózsá + 300 lit. víz ad 100 liter rózsávizet.

A legfinomabb francia rózsáolaj neve: *Essence de rose indigène* és *Wilhelm* szerint már 1867-ben 1010 Mk. volt kg. ként.

10 kg. rózsálevél elegendő 1 kg. zsír enflourage-ára.

Angliában nevezetes rózsá-olaj termeléséről *Mitcham* vidéke, az a hely, a mely a világnak eddig a legértékesebb borsosmentha-olaját adta. E telepekről *Piesse* feljegyzései alapján közölhetem, hogy a főtermelés főleg rózsáviz előállítására megy. A rózsászüret június közepétől július első feléig tart. A szedés a harmat felszáradása után történik dél-előttönként. A leszedett rózsák zsákba szedődnek s így kerülnek a városba, főleg Londonba. Itt hideg helyen rögtön kiterítik, nehogy halomba rakva megromoljanak. A rózsá t. i. nagyon kényes a leszedés után, gyakran 2—3 óra alatt erjedésbe megy át, mire teljesen használhatatlan lesz. A bomlás megakadályozása végett jó a besózással való védekezés. Ily esetben a rózsászirmokat a kehelytől el kell választani s 6 kg. levélre jön 1 kg. konyhasó. A só elvonja a levelektől a vizet s vele szétfolyik, pépszerűen mire a levelek hordókba tömetnek be. Az ily módon conservált rózsálevél sok ideig eláll, a nélkül, hogy nagyon veszítene aromájából. Rózsáviz készítésére kitűnően felhasználható, ha 6 kg. rózsálevelet 10 kg. vízzel addig párolunk, míg a párlat átlag. 8 liter rózsávizet ad.

Különösen kiemelendőnek tartom az alábbi ismertetést *Németországról*, tekintettel arra, hogy rövid idő alatt erős akarrattal és szakértelemmel régi hírnévvel bíró, bizalmi termékeknek lehet versenyképes ellenfelet teremteni.

Az első kísérletek Németországban 1883-ra esnek, midőn a Schimmel & Co. (Leipzig gyár hozzáfogott a rózsáolaj gyári előállítás tanulómányának. Első kísérletük eredménye 1884-ben 3 kg. olaj volt. Előbb *Rosa centifolia*-val kísérletezett, majd 1888-ban áttér a bulgár rózsákra, melyeket egyes kertészek által gyorsan elszaporít. Jelenben *Miltitz* mellett (Leipzig-től 12 km. távolra a thüringiai vasuti vonalon) ca 35 hektáron termel. Össztermelése meghaladja a 180 porosz morgent (— 46 hektar). Reggeli szedés után hatalmas lepárlókba kerül, melyek a megfelelő vízzel együtt 1500 kg. rózsát tudnak egyenként befogadni.

(Folyt. köv.)

A székelyek gazdálkodása Maros-Tordamegyében.

Irta: Gáspár József.

VI.

A gyümölcsstermés egyes községek jelentékeny jövedelmi forrása, melyből a tömegtermelést a beszüreai szilva és alma

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságokról szilvakedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

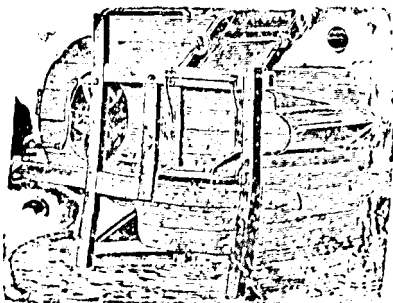
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gőpgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

2006

képezi. (Márkod, Sóvárád, Magyaros, Kibéd). Vannak községek, melyek a cseresznye termesztésével tűnek ki. (Ehed, Geges, Hadad). Ezeket a gyümölcsöket, mint a fuvarozásnál láttuk, tengelyen szokták a gyümölcs-szegény vidékekre (Gyergyó, Mezőség, Marosmellék) szállítani s értékesíteni. A székelyek egykor, helyenkint még most is meg van ez a szokás, a gyümölcsessel cserekereskedést üztek: egy véka szilvát, vagy almát adtak, egy véka rozs, vagy tengeriért, volt idő, amikor kétszer töltötték meg a vékát a gyümölcsessel vagy a gabonával a szerint, amint a gyümölcsből vagy a gabonából volt nagyobb a termés.

Újabban a vackor és vadalmából szednek nagy mennyiséget össze a kereskedők, s mint vasúti kocsik rakományt szállítják el.

A megyének egykor híres almája volt a *maroszeiki piros páris*, sajnos, hogy ebből már csak vén fák vannak, s így nem sok idő múlva csak a népdalból fogjuk tudni, hogy valamikor ebben a megyében ez a fajta alma is termett.

Zöldségterméssel is foglalkoznak a székelyek azokban a községekben, (Lukafalva, Honafalva, Káposztásszentmiklós, Fintaháza) ahol erre a talaj és az értékesítési viszonyok — a piac közelsége — kedveznek.

A házi ipar, gazdakörök szövetezetei stb.

Még csak 50 évvel is ezelőtt a székely mezőgazdasági foglalkozását a háziipar egészítette ki s osztotta el egész évre a munkát. A csizmán és kalapon kívül, minden ruházati cikket, a fogatos és kézi eszközeiknek pedig, a vasalkotrészeket kívül szintén minden darabját — a háziipar állította elő.

Jelenleg lényeges átalakulásokat találunk: a nőkön már alig van ruhadarab, melyre, mint háziipari termékre mutathatnánk rá; a férfiakon még több van a régiekből, de azok száma ezeknél is évről-évre csökken. Olcsóbb külföldi nyersanyag s a még olcsóbb gyári ipar s hozzá ezekhez, az üzletnek és az igényeknek fejlődése — mind szűkebb-szűkebb tere szorította a háziipart. A nagyobb jólét és az anyagi boldogulást azonban most is ott találjuk, ahol a háziipar, ha szűkült is keretében, de mégis ez egész évre kiterjedő foglalkozást adott.

A miniszteri kirendeltség, amely községben a felsegítő gazdasági akció megindítását tervbe vette, az első lépés, melyet ebből a célból tett az volt, hogy *gazdakört* alakított. A gazdakör vala ezenül a szerve, a központja a község gazdasági társadalmának, s mint a közösség kifejezőjére a gazdakörre irányult a gazdasági élet fellendítésére szolgáló minden

anyagi és erkölcsi támogatás. Igen természetes tehát, hogy mindazokban a községekben, melyekben gazdasági előadásokat tartottam — a gazdakörök megalakulva voltak s több-kevesebb tevékenységet kifejeve, a célnak, melynek elérésére történt az életre hívásuk, szolgáltatásban állottak. A gazdaköröknek a célra törekvése minden községben megállapítható volt, mely első sorban kifejezésre jutott azzal, hogy a gazdasági kultúra fejlesztése céljából közös használatra olyan gépeket és eszközöket szerzett be, mindenütt hathatós támogatásával a miniszteri kirendeltségnek, melyeket az egyesek vagyoni erejüknél fogva sem megszerezni, sem azokat a gazdaságok terjedelménél fogva jövedelmezőleg kihasználni nem lettek volna képesek, (vetőgépek, morzsolók, rosták, réthoronák, szártépő gépek, lókapák, stb.).

A gazdakörök szervezését követte a legtöbb községben, természetesen mindenütt a miniszteri kirendeltség anyagi támogatásával, a beszerzett gépek elhelyezésére szolgáló *gazdaköri gépszín* építése, mely amennyiben kivihető volt, a község középpontján és könnyen hozzáférhető helyen, díszes felirással, mint a gazdasági haladásra törekvés zászlója tűnt fel.

A gazdakörök üléseik tartása és más irányu lársas összejövetelük céljából, ott azonban csak, ahol a tej-, fogyasztási-, vagy hitelszövetezetei is segédkezett nyújthattak — *imponáló népházakat* építettek, melyek mindenütt a főutca vonalában, mint a szociális élet szinbolumai emelkedtek ki. E népházak építéséhez, a miniszteri kirendeltség, az erkölcsi támogatás mellett, a gazdakörök vagyoni erejéhez mérten több-kevesebb anyagi segítséget is nyújtott, és mindenütt az épület tervének elkészítését s az építkezés ellenőrzését magára vállalta.

A miniszteri kirendeltség az általa alakított gazdakörök révén juttat azok egyes tagjainak, a rendelkezésére álló hitel keretében. Kedvezményes áron: tenyészállatot, vetőmagot, műtrágyát, gépet, kézi és fogatos eszközt és zöldségtermelő telepek berendezésére, mint a trágya-telepek építésére stb. állami segílyt. Az egyes községek pedig a tenyész apaállat istálló építésére és a tenyész apaállatok tartására részesültek állami segítségben.

Az elősorolt segélyezések közvetítését a legtöbb gazdakörnek hőven volt alkalma teljesíteni, ezekkel azonban ki is merítette ez időszert majdnem teljesen tevékenységét.

Az alapszabályokban körülírt ama feladatának, hogy napilapokat, gazdasági szaklapot, gazdasági és más tanulságos folyóiratokat járalt és könyvtárat létesít stb., igen kevés gazdakör volt képes elegendő

tenni, mely irányu törekvésében, sokszor a megfelelő helyiség hiányával, ahol pedig ez meg volt, ott a tagok közönyével, másut ismét a vezetők nemtörődőmségével, avagy — sok helyt ez volt a legmélyebben járó ok — az anyagi eszközök hiányával, kellett megküzdeni. Ezek az akadályok még sokáig is fognak uralkodni a gazdakörök előtt, a teljes szanalása a helyzetnek csak akkor várható, ha a gazdakörök érdeklődése a gazdasági ismeretek gyarapodásával erősebb alapot nyer, a vezetők pedig az altruisztikus érzéstől is áthatva belátják a néppel való foglalkozásnak az egymásra utaltság kötelekéből folyó szükségét.

(Folyt. köv.)

EGYLETI ÉLET.

Az E. J. M. Sz. T. E. kolozsvári tejelőversenye.

Megemlékeztünk már röviden a múlt számunkban is a tenyészegylet tejelőversenyéről, melyre összesen 17 kolozsvári kiskisgazda jelentkezett, 34 tehénnel. Név szerint: *Albert István 1, id. Csiki Sándor 2, ifj. Csiki Sándor 3, Butyka Ferenc 1, id. Gombos Mihály 3, Hatházi József 1, Hatházi Mihály 2, Hatházi Samu 2, Karsai Ferenc 1, Kilin György 2, Kovács József 1, Nagy János 4, Szabó József 1, özv. Szilágyi Györgyné 3, Tóth Károly 2, id. Zagoni Szabó Mihály 2, ifj. Zagoni Szabó Mihály 3 drb. tehénnel.*

A tenyészegylet törzskönyvelési bírálóbizottsága a bejelentett teheneket július hó 28. és 31-én szemlélte meg és vette fel a törzskönyvbe. A törzskönyvelésnél a tenyészegylet részéről jelen voltak: *Br. Jósika Gábor e. elnök, dr. Szentkirályi Ákos, Tokaji László e. titkár és Török Bálint e. gyakornok.*

A versenyre jelentkezett gazdák három csoportra osztattak és az egyes csoportoknál az ellenőr 1., 2. és 3-án este kezdte a próbafejést és 2., 3., illetve 4-én reggel végzi. Epen így a hó közepén mindenkor 15., 16., 17-én este kezd és 16., 17., 18-án reggel végzi, tehát mindenkor két hetenként. A verseny célját, menetét, ellenőrzését, stb., a Kolozsvári Gazdasági Egylet ig.-választmányából kiküldött bizottsággal egyértelműleg megállapított versenyszabályok foglalják magukban. A versenyszabályait az alábbiakban közöljük:

„Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületének tejelőverseny szabályai.

1. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete a kolozsvári gazdasági Egylet kebelében, 1912. évi augusztus hó 1-től 1913. évi július hó 31-ig terjedőleg, tejelőversenyt rendez. A versenyen részt vehet minden Kolozsvári Gazdasági Egylet kebelébe tartozó kiskisgazda, a tenyészegyleti törzskönyvbe felvett magyarfajta tehénével.

2. A verseny célja:

I. A magyarfajta szarvasmarhateenyésztés fejlesztése és emelése; a nép ke-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, -kötölők és finom angol és francia szelkenedők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fizetési feltételek minden nagyből és minden minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérmű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2006

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

16raktára.

Matrac, paplan, pokróc, vala mint mindenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden méretű és nagyságu szalon, ebédlő- és hálószőnyeg, gyapjú és csipkés gyönyök.

zén levő tejelő jellegű tenyészanyag tejelő képességének és a tej minőségének szakszerűen való pontos megállapítása, az adatoknak tudományos-célokra való felhasználhatása céljából.

II. Buzdítani a kisgazdákat minél nagyobb mennyiségű és jobb minőségű tej nyerésére és a tejnek tisztán való kezelésére.

3. A versenydíj 600 korona, a következő felosztással:

- I. díj: 300 kor.
- II. díj: 200 kor.
- III. díj: 100 kor.

4. A versenyt az E. J. M. Sz. T. E. igazg.-választmányának utasítása szerint, a titkári hivatal a Kolozsvári Gazdasági Egylet igazgató-választmányából kiküldött 5 tagú bizottsággal egyértelműen vezeti, állapítja meg a verseny szabályait és eszközli a gyakorlati tapasztalatok után a szabályokon esetleg szükségesnek mutatkozó változtatásokat. A szabályokon való esetleges változtatások, a tenyészegyleti elnök jóváhagyása után lépnek életbe.

5. A verseny szakszerű ellenőrzésével az Erdélyrészi Miniszteri kirendeltség kolozsmegyei vajmestere bízalék meg. Emellett a tenyészegylet igazgató-választmányára a verseny menetét és a szabályok beartását a titkári hivatal útján mindenkor ellenőriztetheti.

6. A versenyen való részvétel díjmentes.

7. A versenyen résztvevők teheneiket a megkezdett versenyből ki nem vonhatják.

8. A versenyen résztvevők kötelesek mindenben és mindenkor az ellenőr által adott utasítások szerint eljárni.

9. Aki jelen szabályokat, vagy az ellenőr által adott utasításokat legjobb tudása szerint be nem tartja, a versenyből kizárható. Kizárás ellen az E. J. M. Sz. T. E. Elnökségéhez lehet felebbezni.

10. *Bírálat tárgyai:* a tej mennyisége minősége és a kezelés tisztasága.

11. A *tej mennyiségének* megállapítása, a fejés alkalmával ott helyben történik, kéthetenként egyszer. A próbafejéseknek két heti, illetve egy évi fejési eredményre való átszámítása a m. kir. tejkisérleti állomásnak e célra az 1910. évben kiadott táblázata szerint történik. Az eredményt literekben kifejezve az ellenőr az e célra nyomtatott naplójába vezeli be.

12. A *tej minőségének* meghatározása a dr. Gerber-féle eljárás szerint, a telety tejből erős felkavarás után vett tejmintának kénsavval és amylalkohollal való kezelése után, centrifugális gép segítségével történik, ugyancsak kéthetenként egyszer. A zsírvizsgálatok eredményének két heti, illetve egy évi eredményre való átszámításánál a m. kir. tejkisérleti állomásnak az e célra készített, 1910. évben kiadott táblázata használatik, mely az egy év alatt nyert zsír mennyiségét kg.-ban tünteti fel.

13. A zsírtartalom megállapíthatása céljából köteles minden versenyző az ellenőrnek minden próbafejés alkalmával egy deciliter tejet átadni.

14. A *tej tisztaságának* meghatározása a tisztasági próbák eszközölhetése céljából készített Henkel-féle vattaszűrő alkalmazásával történik. Tisztasági versenyek alkalmával egy vatta lapon 2 liter tej bocsájtatik keresztül. A használt vatta szűrőlapokat az ellenőr magához veszi és a K. G. E. bizottsága által megállapított helyen közszemlére kiteszi. A tisztaság fokát az egyes szűrőlapok összehasonlítása alapján, értékszámok adásával a bíráló bizottság állapítja meg. Egészen tiszta vattalap jelzésére = 5, tisztára = 4,

elég tisztára = 3, kevésbé tisztára = 2, tisztátalanára = 1 értékszámok használatnak. A bíráltnál titokban tartandó, hogy melyik vatta szűrőlap kinél használtatott. Tisztasági versenyek kéthavonként egyszer rendeztetnek, emellett azonban az ellenőr a kezelésnek és az istállóknak a tisztaságát és rendességét mindenkor figyelemmel kíséri és tapasztalatait naplójába feljegyzi.

15. A Kolozsvári Gazdasági Egylet által kiküldött bizottság minden csoporthoz egy-egy bizalmi férfit küld ki, aki köteles a próbafejések alkalmával mindenkor jelen lenni, esetleges észrevételeiről a tenyészegyleti titkári hivatalnak jelentést tenni.

16. A versenyen résztvevők, lakásaiknak egymástól való távolsága szerint, három csoportra osztatnak és ezen csoportoknál az ellenőr a próbafejéseket a bizalmi férfiak által megállapított sorrend szerint végzi.

17. Az *ellenőr* a versenyző tehének egy évi tejelő képességének a tej minőségének és a kezelés tisztaságának szakszerű és pontos megállapítása céljából a 16. pontban megállapított sorrend szerint a gazdáknál kéthetenként próbafejéseket és zsírvizsgálatokat tart, kéthavonként pedig tisztasági versenyeket rendez. Figyelemmel kíséri a takarmányozási és istállórendet, a tehének használati módját, igazását, esetleges betegségeit és egyáltalában mindent, ami a tehének körül történik. Ugy ezekről, mint a verseny összes egyéb eredményeiről az alábbi beosztású naplót vezeti. Az eredményeket a gazdáknál levő hasonló beosztású lapokra is mindenkor feljegyzi. A verseny végén a verseny összes eredményeiről külön részletes kimutatást készít.

A vezetőnapló beosztása a következő:

Próbafejési napló	kolozsvári lakosnak	törzskvi. számu,	nevü tehenéről.	Tisztaság:		Takarmanyo- nyozási és istállórend.	jegyzet.
				5 = teljesen tiszta 4 = tisztá, 3 = elég tiszta, 2 = kevésbé tiszta, 1 = tisztátalan	kg. zsír		
Próbafejések napja	A tehen kora:	Borjázásának ideje:	Szoptatott:	Szárason állott	ig.	ig.	
év hó nap	liter	l. tej	kg. zsír	0/0	este	reggel	
	l	össze- sen					

18. A *verseny bíráló bizottsága:*
I. Bíráló bizottsági elnök: br. Jósika Gábor, az E. J. M. Sz. T. E.-nek elnöke.
II. Az E. J. M. Sz. T. E. részéről: dr. Szentkirályi Ákos, Jakab László, Szlankovits János, Tokaji László e. titkár és Török Bálint e. gyakornok.

III. A *Kolozsvári Gazdasági Egylet részéről:* Balázs István, Tóth Károly, Menyhárt Samu, Kovács József és Kilin György e. titkár.

19. A bíráló-bizottság elnöke jogosítva van a hiányzó tagokat más jelenlevő tag, vagy szakértő felkérésével pótolni.

20. A bíráló bizottságot az elnök hívja össze. A bizottság előadója az ülésről jegyzőkönyvet vezet.

21. Versenyben résztvevő, a bíráló bizottságban nem foglalhat helyet. Helyébe vagy előzetesen küld egy tagot a K. G. E. ig. választmánya, vagy elnök pótolja a helyét a 19. pontban megállapított módon.

22. A versenydíjakat a bizottság az ellenőr jelentéséhez csatolt próbafejési napló alapján itéli oda. Egyforma jó eredmények esetén a bizottság a díjakat feloszthatja. A szavazatok egyforma megosztása esetén, elnök szava dönt. A bíráló eredményét az elnök hirdeti ki.

Kolozsvárt, 1912. július hó 28-án.

A K. G. E. nevében: Az E. J. M. Sz. T. E. nevében:

- Kilin György s. k. Tokaji László s. k. e. titkár.
- Tóth Károly s. k. P. H. Török Bálint s. k. e. gyakornok.
- Balázs István s. k.
- Kovács József s. k.
- Menyhárt Samu s. k. Láttam: Br Jósika Gábor s. k. e. elnök.

Gazdasági kiállítás Gyaluban. A gyalui járás több gazdakörének kérésére az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsmegyei szakosztálya hozzájárult ahhoz, hogy a gyalui járásra vonatkozólag Gyalu közséiben ez év őszén a szokásos állatdíjazással kapcsolatban gazdasági kiállítás rendeztessék. A kiállítás rendezésének megbeszélése végett Gaal Elemér főszolgabíró elnöklte alatt e hó 28-án a gyalui főszolgabírói hivatalban a gazdakörök elnökeinek és a körjegyzői karnak bevonásával népes értekezlet volt. Az értekezleten megjelentek dr. Cséser Lajos kirendeltségi megbízott, Juhász Árpád gazdasági akadémiai tanár, Wolszky Győző gazdasági tanár is. Dr. Cséser Lajos előterjesztésére az értekezlet elhatározta, hogy a kiállítást október hó 6. és 7-én tartja meg. Majd elhatározta az értekezlet, hogy védnökökül Barcsay Tamás nagybirtokost, Dózsa Endre es. és kir. kamarás alispán, gróf Esterházy Kálmán főispán, Gallus Viktor nagybirtokost és Koós Mihály miniszteri osztálytanácsost, az Erdélyrészi kirendeltség vezetőjét kéri fel. A kiállítás rendező-bizottsága elnökévé Gaal Elemér főszolgabírót, jegyzőjévé Csákány Ödön gyalui községi jegyzőt, pénztárnokká P. Ábrahám Antal hidegszamosi körjegyzőt kérték fel.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete 1912. évi július hó 21-én tartott rendes közgyűléséről.

- Elnökölt: Br. Jósika Gábor, e. elnök.
- Előadott: Tokaji László, e. titkár.
- Jegyzett: Török Bálint, e. gyakornok.
- Jelen voltak: gr. Horváth Tholdy Rudolf, br. Petrichevich-Horváth Arthur, br. Bánffy Ferenc, Lőte József, dr. Szentkirályi Ákos, Kilin György, Benedek Antal, Butyka Ferenc, Menyhárt Samu, Kovács József, Lengyel György, Tóth Károly, Balázs István.

Elnök üdvözölve a megjelent tagokat, jentti, hogy folyó hó 7-re alapszabályszerűen összehívta a közgyűlést, minthogy azonban a tagok nem voltak az alapszabályokban megkivánt számban jelen, az ülés megtartható nem volt, ezért a mai napra ismét egybehívta. Az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére

felkéri: dr. Szentkirályi Ákos és Kilin György tagokat.

Titkár eádja az ig.-választmány jelentését, mely szernt az 1910 okt. 8.-i alakuló közgyűlés óta a g.-vál. összesen 6 ülést tartott. A választmány első sorban taggyűjtő akciót indított az erdélyi vármegyék gazdasági egyesületei, főispánjai és alispánjai útján. A jelentkezett tagok pedig a taggyűjtésre külön is felkértek. Küldöttségileg tisztelgett az egylet a földmivvelésügyi miniszter úrnál, kérve pártfogását, mit a nm. földmivvelésügyi miniszter úr meg is ígért és meg is adott. Egyesületünknek 3 évre, 3000 kor. segélyt engedélyezett, amiért itt is hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Első teendői közé tartozott a választmánynak megállapítani az egylet törzskönyvelési szabályzatát és a törzskönyveléshez szükséges nyomtatványok rovatait és azok szövegét. Megállapította továbbá a magyarfajta szarvasmarha standardját, az erő-, hús- és tejelő-jellegű szarvasmarhák typusait. A földmivvelésügyi miniszter úr a módosított alapszabályok jóváhagyásával és az egylet adminisztrációs kiadásainak részbeni fedezésére engedélyezett 3000 korona évi segély kiutalásával, lehetővé tette az 1911. év folyamán, hogy az egylet a tényleges működését megkezdhesse és hogy a törzskönyvelési bíráló-bizottság is megkezdje működését a törzskönyvelésre bejelentett tenyészetek megszemlélésével. A bizottság eddig két tenyészetet szemlélt meg, összesen 250 állatot vett fje a törzskönyvbe, melyből 38 drb bika és 212 drb tehén.

A tagoknak az egyleti életéről való állandó tájékoztatása céljából a választmány üléseinek jegyzőkönyveit az „Erdélyi Gazda”-ban rendszeresen közzétette és azt tagjainak mindenkor megküldötte.

A választmány I. Sperker Ferenc ügyv. alelnök úr öméltóságának a magyar fajta szarvasmarha tenyésztése érdekében „A húsrágóság és a magyar szarvasmarha” címen írott terjedelmes cikket, mely az „Erdélyi Gazda”-ban és „Köztelek”-ben külön melléklet gyanánt jelent meg, külön lenyomatban is füzetbe kötve kiadta és az írárt az ország minden részéből számosan érdeklődőknek ingyen megküldte, népszerűsíteni óhajtván ezzel is az egylet működését.

Az állattértekesítés terén az egylet szintén nagyobb akciót fejtett ki. Az erdélyi részeken kívül a felvidékre és az Alföldre is több ízben közvetített magyarfajta szarvasmarhát. Utóbb sikerült kieszközölni a nm. földmivvelésügyi miniszter úrnál, hogy az egyleti törzskönyvbe felvett tenyészállatok az állam által, vagy az állam útján történő vásárlásoknál előnyben és kedvezményben részesüljenek. A földmivvelésügyi miniszter ily értelemben utasította is az erdélyi vármegyék gazdasági felügyelőségeit, úgy, hogy a jövő évi tenyészállatbeszerzések megkezdődésének idejére, valamennyi vármegyeyi gazd. felügyelőségnek megküldi az egylet a törzskönyvi kivonatokat a felvett eladó tenyészanyagról és az eladás ezáltal is megkönnyebbül, — a köztenyésztés javára.

A külföldi export érdekében is mozgalmat indított a választmány. A titkári hivatalhoz eladásra bejelentett tenyészállatokat a Bukarestben megjelenő „Romania Agricola” c. román gazd. szaklapban hirdeti, mely hirdetésnek hatása a közel jövőre várható.

Említést téve a jelenleg folyamatban levő akciókról és tejelő-versenyről, kéri a jelentés tudomásulvételét. — Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanő bemutatja a pénztári számadásokat, felolvastván az egylet alakulása óta lefolyt bevételek és kiadások összegét, melyek szerint:

Bevétele volt az egyletnek 1910-ben	2700— K
Kiadása „ „ „ 1910-ben	334·80 „
Maradt átvitelre 1911-re:	2365·20 K
1911-ben bevétel volt	7018·39 K
1911-ben kiadás volt	2076·87 „
Maradt átvitelre 1912-re:	4941·51 K
Ebből el nem költethő alaptőke	3600— K
Elköltethő átvitel tehát	1341·52 K

A pénztári számadásokat a számvizsgáló-

bizottság megvizsgálta és azokat a csatolt okmányokkal egyezőknek találta. Kéri a szokásos felmentvény megadását. — Tudomásul szolgál, közgyűlés a felmentvényt megadja.

Ugyanis bemutatja a következőkben az egylet 1912. évi költségeloirányzatát:

Az „Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egylete”	
Bevétel	Kiadás
Kölségeloirányzat-tervezete az 1912. évré.	
Pénztári maradvány 1911-ről	1341·52
Alapítványi kamatokból	160—
Tagdíjakból	300—
Törzskönyvelési díjakból	500—
Allamsegély	3000—
Erd. Gazd. Egyt. segélye	240—
Összesen:	5541·52
Titkári fizetés	480—
Gyakornok fizetése	240—
Pénztárnok tiszteletdíja	300—
Posta, távirtda költ.	120—
Szaklap díjazására	50—
Szaklapok és könyvekre	400—
Irodai szerek és nyomtatványok	600—
Tejelőverseny díjaira	400—
Tejelőverseny költségeire	1400—
Törzskönyvelések költségeire	500—
Romániai export akció költségeire	1000—
Vegyes és előre nem látható akció költségeire	51·52
Egyenleg	Összesen: 5541·52

kéri a költségeloirányzat elfogadását. — Közgyűlés a költségeloirányzatot egyhangulag elfogadja.

Ugyanő jelenti, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen két számvizsgáló bizottsági tag választandó. — Javaslatára közgyűlés egyhangulag megválasztja Szentkirályi Ákos és Szász István tagokat.

Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mond a jelenvoltaknak megjelenésükért és az ülést bezárja.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

Állatforgalmi korlátozások. A ragadós állatbetegségeknek határszéli kerületekben való fennállása miatt a földmivvelésügyi miniszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a következő állatforgalmi korlátozásokat léptette életbe: I. A ragadós száj- és körömfájás fennállása miatt tilos a hasított körmű állatoknak (szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések) Magyarországra való behozatala: az alsóausztriai Mitterbach, Mödling és Wiener Neustadt kerületekből és a sziléziai Teschen kerületből. II. A sertéspész fennállása miatt tilos a sertéseknek Magyarországra való behozatala: az alsóausztriai Lajtha melletti Bruck és Wiener Neustadt kerületekből, a tengerparti Volasca kerületből és a bukovinai Radautz kerületből. III. A sertéssorbán fennállása miatt tilos a sertéseknek Magyarországra való behozatala: az alsóausztriai Lajtha melletti Bruck, Mitterbach és Wiener Neustadt kerületekből, a stájerországi Feldbach, Luttenberg és Pettau kerület-

ből és a galíciai Bohorodcány, Jasló, Kosów, Lisko és Nowytorg kerületekből.

Vegyvizsgáló állomások. A földmivvelésügyi miniszter a Sopron és nagyvárad városok által létesített vegyvizsgáló állomásokat az 1895 évi XLVI. t.-c. szerint érvényes szakvélemények adására fölhatalmazta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kitüntetés.** A király Dubravszky Róbert földmivvelésügyi miniszteriumi miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar nemességet „Stósi” előnévvel díjmentesen adományozta. Dubravszky Róbert miniszteri tanácsos e kitüntetésre, a magyar mezőgazdasági szakoktatás és kísérletügy terén szerzett közhasznú munkásságával szolgált reá. A kitüntetettet üdvözlők seregéhez mi is őszinte szívvel csatlakozunk.

— **Személyi hir.** Liphay Béla cs. és kir. kamarás, miniszteri osztálytanácsos, a német-, osztrák- és magyar méhészek vándorgyűlésére és kiállítására a földmivvelésügyi kormány képviseletében Bodenbachba utazott.

— **Országos méhészeti kongresszus és kiállítás kolozsvárott.** Az „Erdélyrészi Méhészet Egyesület által augusztus 18—19-én Kolozsvárott rendezendő V. országos méhészeti kongresszusra és kiállításra, noha a jelentkezési határidő csak augusztus 10-én jár le, már eddig is tömegesen jelentkeztek. A megdrágult vasuti utazás költségeinek csökkentése végett a rendezőbizottság gondoskodott róla, hogy a kongresszusi tagok részére mérsékelt áru vasuti jegyet bocsássonak rendelkezésére. Épp ezért, aki ilyen jegyre és elszállásolásra igényt tart, a kongresszussal kapcsolatos közében vagy kirándulások valamelyikén rszt akar venni, ez iránti igényét augusztus 10-ig jelentse be a kongresszusi irodának. A rendezőbizottság Jósika Gábor báró elnökkel és Balázs Ferenc dr. főtitkárral az élén, a kongresszusra ugyszólván az egész magyar méhészlársadalmat meghívta s így képviselteti magát a kongresszuson, a méhészeti egyesületekn kívül, a földmivvelésügyi kormány is.

— **A vetések állása.** Az országszerte járt száraz időjárás a mindenütt serényen folyó aratási és helyenkint megkezdett cséplési munkálatokra igen kedvező volt, az azóta beállott s több napig tartó esőzés azonban ezen munkálatok befejezését, illetve a cséplés általános megkezdését több helyen hátráltatta. Amily hátrányos volt a csapadékos idő beállta a gabonaneműek betakarítására, épp oly jó határu és már nagyon szükséges volt a kapásnövények, kertiek és takarmányfélék további kedvező fejlődésére, mert ezek egyes helyeken már kissé megsínyltek a szárazságot.

A buza aratását az ország főbb gabonatermő vidékein nagyobb részben már bevégezték. Az aratás előrehaladtával az ország egyes helyein, bár még csak szórványosan, a próbacseplések is megindultak, melyeknek eredményei több helyen csalódást okoztak, mert különösen a düll vetések szemtermésének minősége gyengébbnek bizonyult a remélnél, úgy hogy a gazdasági tudósítók egy része a helyenkint megejtett cséplési próbák adataira támaszkodva a kat. holdankint várható buza-termés átlagát kisebbnek jelezte, mint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés alkalmával és így a várható buza-termés mennyiség a legutóbb közzétett becsléssel szemben mintegy 913.000 métertermésével kedvezőtlenebbnek mutatkozik.

Mint hogy azonban ugyancsak a szórványosan megkezdett cséplési próbák

egyed vármegyékben az eddig remélt buzatermés átlagát lényegesen megjavították, mindaddig, míg a cséplések az egész országban mindenütt meg nem indulnak, a kedvezőtlen és kellemes csapadékoknak egymáshoz való arányát megállapítani nem lehet, s éppen ezért ma még nem látszik teljesen bizonyosnak, hogy a buzatermés kilátásában ez idő szerint mutatkozó csökkenés a cséplés befejeztével is ilyen mérvű marad-e? Tény az, hogy a buzavetések ez évben sokszor ugyanazon a táblán is igen különböző eredményeket adnak a vármegyei termésátlagok megállapítása tehát más évekhez képest sokkal nehezebb volt.

Az ez idő szerint kimutatható fenti területen a gazd. tudósítók és a m. kir. gazd. felügyelőségek adatai szerint remélhető k. holdankint 7.61 q. átlag, vagyis összesen kerekszámban 46.320.000 métermázsa buza. A múlt évben termelt 47.597.088 métermázsa.

A rozsof kevés kivétellel mindenütt learatták. Hordása és cséplése folyamatban van. Az eddigi eredmények nem mindenütt felelnek meg a várakozásnak. — Összefoglalva a rozstermés kilátásaira vonatkozó adatokat, a *Julius 8-iki termésbecsléssel szemben mintegy 342.800 métermázsa visszaesés mutatkozik.* Remélhető kat. holdankint átlag 7.06 métermázsa, vagyis összesen 13.778.563 métermázsa. A múlt évben termelt 12.790.356 métermázsa.

Az árpa aratása részben még folyik, részben már befejeztetett. Helyenkint csépelik már. Az eddigi eredmények közepesek. Ahol száraz, kedvező időben került betakarításra, ott szép, fehér színű és eléggé tömött szemű, ahol azonban túlsok csapadék érte, ott megdőlt és sárga. Általában véve kevés a fehérszínű árpa s így az elsőrendű sörárpához is gyengének ígérkezik. A kalászosok különben elég hosszúak és teltek és a szem fejlődése általában véve kielégítő. A szemtermés mennyiségére nézve kielégítő. A szalmatermés is elég bőnek ígérkezik. Ez idő szerint kat. holdankint 87.81 métermázsa, vagyis összesen 14.528.302 métermázsa árpatermés várható. A múlt évben termelt 16.023.647 métermázsa.

A zabot részben már aratják, de sok helyütt még lábön áll. Fejlődés rendkívül különböző. Ez idő szerint katasztrális holdankint átlag 6.63 métermázsa, vagyis összesen 11.636.466 métermázsa zabtermés várható. A múlt évben termelt 13.013.676 métermázsa.

A tengeri csaknem mindenütt igen jó és erőteljesen fejlődött. Csak ott, hol mindaddig csapadékhiányban kellett szenvednie, kezd sárgulni. Általában véve szép üde-zöld. Szára erős és magas. Cimerét jobbára kihányta és csövesedni kezd. A legutóbbi esők a tengeri fejlődését nagyban előmozdították. Tengeriből általában országsszerte jó termés várható.

A burgonya gumói egészségesek és elég bő mennyiségűek. Helyenkint szenvedett a szárazságtól, de az utóbbi esők nagyrészt felfrissítették ismét. Elvéve a peronospora és a cserebogár pajorja okozott kisebb károkat.

Repcé. Cséplését jóformán mindenütt befejezték; az eredmény helyenkint közepes, tulnyomólag azonban gyenge. A minőség inkább kielégítő.

Kerti vetemények. A Julius közepén előállott szárazabb idő fejlődésüket több helyen megakasztotta, sőt némely vidéken nagyon visszamaradtak; az utóbbi esők azonban jótékony hatással voltak fejlődésükre. Egyes csapadékosabb vidékeken, mint pl. némely erdélyi vármegyében; a sok esőtől elgyomosodtak.

A cukor- és takarmányrépa miveltése nagyrészt be van fejezve. Az ország egyes részein a juliusi szárazabb időben a répa levélzete már fonnyadni kezdett, az utóbbi csapadékosabb időben azonban sok helyen felüdült és fejlődése közepesnek vagy jónak jelezhető. Erdélyben helylyel-közzel a sok eső miatt harmadik kapálásuk nem volt befejezhető és a mélyebben fekvő talajokban az összegyülemlett esővíztől a cukorrépa néhol ki is pusztult.

A lóherét másodsor, a lucernát az Alföldön harmadszor, az ország egyéb részein másodsor lekaszálták. Az eredmény nagyrésztben jó, de az alföldi részekben sok helyen gyenge, amit a csapadék hiánya mellett az aranka elterjedése is okozott.

A zabos búkköny termése mennyiségre nézve általában közepes és jó, minősége azonban több helyen kifogásolható.

A csalamádé többnyire kielégítő.

A muhar a szárazabb vidékeken is elég jól ellenállott az időjárás kedvezőtlen hatásának és országsszerte kielégítő.

A rétek sarjutermszékilátásai legkedvezőbbek az erdélyi vármegyékben, leggyengébbek pedig az Alföldön, ahol némely vidéken sarjura alig van kilátás, leginkább csak a folyómenti nedvesebb réteken.

A legelő Erdélyben még elég szépen zöldel, az ország többi részein azonban, a jószágnak alig nyújt legelni valót. Az utóbbi nedvesebb időjárástól a legelők felujulását remélik.

A szőlő terméskilátásait az országsszerte fellépett és a permetezés dacára egyre jobban terjedő peronospora, a szőlómoly és lisztharmat egyre jobban csökkentik. Az előző jégverések is helyre nem hozható károkat okoztak. Ezen károsodások következtében a szőlők terméskilátásai részben csak közepeseknek, részben azonban gyengéknek minősíthetők.

A gyümölcs terméskilátásait a fergeedés és ennek következtében előálló hullás szintén apasztja. Almából még elég sok helyen várnak kielégítő termést, körtéből és szilvából már kevesebb vidéken remélhető közepes termés.

— **Változás az O. K. H. vezetésében.** Az Országos Központi Hitelszövetkezet vezetésében változás áll be. Seidl Ambrus miniszteri tanácsos, aki az intézetnek megalapítása óta vezérigazgatója volt. Utódául Korányi Frigyes bárót, a pénzügyminiszterium hitelszétályának vezetőjét nyerték meg.

— **Peronospora a szőlőkben.** Az ampelologiai Intézet közli, hogy július 17. és 26-ika között a beérkezett vizsgálati anyag alapján a peronospora megjelenését utjabban a hidalmási, dési (Szolnok-Doboka m.), besztercei (Beszterce-Naszódm.), kolozsvári (Kolozsm.), tordai (Torda-Aranyosm.), radnóli, hosszuaszoói (Kisküküllőm.), magyarigeni (Alsó-Fehérm.), marosvásárhelyi (Maros-Tordam.), székelyudvarhelyi (Udvarhelym.) járásban állapította meg. Ezenkívül számos olyan járáshól is érkezett peronosporás anyag, mely járásokról az intézetnek eddigi jelentéseiben már szó volt. Az időjárás még egyre változó és nem kecsgelet egyelőre még egy száraz forró nyári szakasz bekövetkezésével. Ennek okából a peronospora ellen való porozást folytatni kell, mely egyben az Oidium ellen is védelmet nyújt.

— **Jutalmazott falkolakezőlő tanítók.** A Magyar Földhitelintézet által a községi falkola-kezőlő tanítók és gyümölcsfatermesztést oktató községi kertészek részére a gyümölcsfatermesztés terjesztése

és megismertetése körül szerzett érdemeik megfutamalmazására az 1912. évre kitűzött 21 jutalomdíj fölött mult héten döntött az e célra alakult bíráló-bizottság. Erdélyből a következő tanítók nyertek jutalomdíjat: Szász Sándor kolozspataki (Kolozsm.) igazgató-tanító 400 kor. Ádám József diótrói (Csikm.) tanító, Paltján Gergely szunyogszéki (Fogarasm.) tanító, Gutt János György dedrádi (Kolozsm.) tanító, Netotian János besimbáki (Fogarasm.) tanító, Barbu Aurél kistalmácsi (Szebenm.) tanító és Kristó Domokos csikszentmihályi (Csikm.) tanító 200—200 kor.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagu

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő

BOROLIN-SZAPPANT.

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

BOROLIN-CUKORKÁT

Ára csomagonként 20 és 40 fillér

Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— A kisbéri és bábolnai m. kir. állami ménesekből kiselejteztet, de tenyésztésre még alkalmas kancák 1912. évi szeptember hó 8-án árverés útján Kisbéren el fognak adni. Az árverésre kerülő kancák csakis tenyésztőknek adnak el, kik a vármegyei gazdasági egyesület által kiállítandó igazolvánnyal kötelesek tenyésztő voltukat igazolni. A vevő nyilatkozatot ír alá, melyben kötelezi magát, hogy a megvett kancát tenyésztésre fogja használni. A vételár, elismervényre, azonnal készpénzben lefizetendő és a lovak csakis az elismervény előmutatása mellett fognak kiszolgáltatni. A már megvett lovak 24 óra alatt okvetlenül átveendő; de a leütés idejétől minden eshetőség a vevőt terheli. Az árverési feltételek és az eladó kancák származása, leírása, meg tudhatók a kisbéri méneparancsnágnál.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADO:

TOKAJI LÁSZLÓ.

ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

== A MAGYAR ==
JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férffiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos,
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra.

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gróf Bethlen Pál Bács-Kulai Szekula Ákos
gazgató, választm. tag. vezérfelügyelő.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakötésű intézet. — Tessék ajánlatot kérni.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

40 éves, óvadékképes

gazdatiszt,

ki a mezőgazdaság minden ágában teljes jártassággal bir s kellő Bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő, önálló,

kezelő gazdatiszti állást keres.

Cím a kiadóhivatalba.

2773

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve. Tartaléktőkéje és egyéb alapjai 1.282.520 korona 33 fillér.

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.

Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.

Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.

Értékpapirokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára,

mindig a legelőnyösebb feltételek mellett. Utalványokat állít ki külföldi piacokra a nap árfolyamon. Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva. Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti. Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonőket készpénzben

2004

Ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

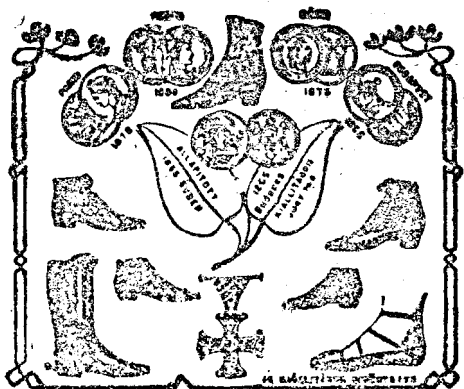
Jelzálogkölcsonőket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

Gazdatiszt kerestetik

kb. 1800 holdas birtokba, lehetőleg olyan, aki a birtok egy részét — teljesen instruálva —

fix-adminisztrációra átvinné.

Komoly reflektánsoknak

bővebb felvilágosítást ad az:

„Erdélyi Gazda“ Közvetítő Osztálya

Kolozsvárt, Attila-utca 10 szám.

Telefon: 158.

Telefon: 158

2771

Szuperfoszfátot

és minden egyéb műtrágyaféléket ajánl a

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,

Fürdő-utca 8-ik szám.

2769

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsonőket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kiméző eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadékkal alkalmas, a földsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorso'andó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zá'ogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetítem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, lányák és ezek termékeinek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-kizárólagos ügynöksége

Keresek egy ügyes fáradhatatlan

béresgazdát,

aki egy nagyobb intensiv gazdaság vezetésére alkalmas lenne.

Cím a kiadóhivatalban megtudható.

2776

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításán első díjjal díjazott

Orpington törzstyukok eladók.

Erzsébet-ut 13-ik szám.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Korneuburgban, Wien mellett.

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

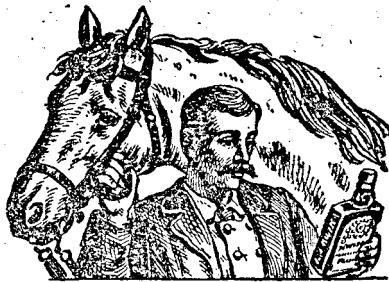
RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovaknak.

Ara egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvariistállóban és versenyistállóban, nagyobb megerőltetések előtt és után erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetében stb., a lovakat a trainingben erőpróbaakra képesíti.

Cimke- és csomagolás védve; valódi csak a fent látható védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és szarvasmarhák számára, 1 tégely . . . 2 kor.

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2.50 fill.

Pataragasz,

mesterséges pataszaru, 1 rudaes 1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill

Kóllka-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gilliszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára kor. 3.20, 1 karton kor. 1.20.

Haskajtó-pilulák, lovak számára (Physie), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferenc József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Az összes 2681 I.

Gépek és formák

cementárak előállítására, cementfalazótéglagyártógépek, Cementfedőcserépgyártógépek, betonürtömbgyártógépek,

FORMÁK

csatornázási-, vízvezeték- és alagsóvek, betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek stb. gyártására,

közuzók, hengerművek, betonkeverők, padlólapsajtólok.

Dr. Gaspary & Co. gépgyára Markranstädt, Leipzig mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni. 443. számú brosjúra ingyen.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. sz.

Biztosítási alap:

Korona.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,488,780.-
Tartalékok	2,819,595,25
Összesen:	5,308,376,25
1901 évi felesleg .	90,349.-
1902 >	59,782,26
1903 >	109,331,73
1904 >	72,438,23
1905 >	61,780,60
1906 >	39,243,65
1907 >	41,877,42
1908 >	81,088,76
1909 >	106,589,64
1910 >	120,164,38
1911 >	148,378,16

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére, különféle módozatok szerint. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyező Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiházasítási (önállósítási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 2008

Őszi trágyázás!

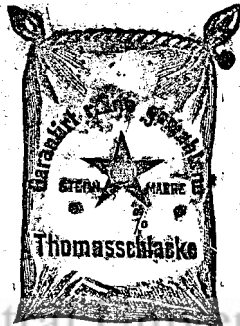
Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakogjunk a hamisításoktól!

2745. Valódi Stern-Marko védjeggyel.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi ha ilyen zsákban

van és eredeti ólomzár van rajta!

Hamisítástól szigoruan óvakodjunk!

Minden zsák tartalomjellezéssel van ellátva!

Kalmár Vilmos a Thomasphosphal-fabrik BERLIN, vezérképviselője Budapest, VI., Andrássy-ut 49. Különösen a jelenlegi read kívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

Hatása biztos!
Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

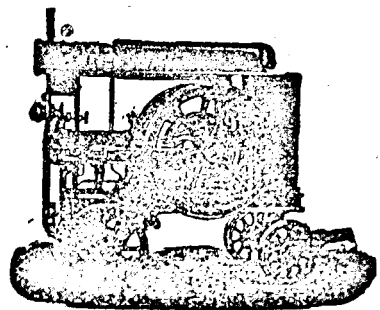
Lutz Ede és Társa
festékgyárak 2767 IV. BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár: Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.
Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.